

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی آذربایجان

بیمارستان امام خمینی (ره) شهرستان نقده

دیابت

ویژه بیماران و همراهان

واحد آموزش سلامت

بهار ۱۴۰۴

تأییدکننده: کارگروه آموزش به بیمار بخش داخلی

کدسند: EH-MN/Pat Edu Pam/۰۰۰۰۱

در مواردی که دیابت کنترل نشود عوارض ظاهر

میشود که مهمترین آن عبارتند از :

- **عارضه چشمی:** که ممکن است به نابینایی کامل ختم شود.
- **نروپاتی (بیماری کلیه)**
- **نوروپاتی (آسیب دیدگی اعصاب):** در صورت همراه شدن با مشکلات گردش خون ممکن است موجب ایجاد زخم در پاها شود که در نهایت به قطع عضو میانجامد.
- **بیماریهای قلبی - عروقی - مغزی:** که بر روی قلب و ورگهای خونی اثر میگذارد و یا ممکن است به سکتته های قلبی (منجر به حمله قلبی) سکتته مغزی (یکی از علل اساس ناتوانی و مرگ در افراد دیابتی) منجر شود.

منبع:

انجمن دیابت گابریک

www.mayoclinic.org

ارتباط با ما و پاسخگویی به سوالات

شماره تماس: ۰۴۴۳۵۶۶۱۸۲۰

شماره داخلی: ۱۴۴۶

جهت دریافت
فایل می توانید
بارکد را با تلفن
همراه خود اسکن
نمایید

- مصرف یک تا دو عدد خرما در روز برای افراد مبتلا به دیابت مشکلی بوجود نمی آورد.
- فاصله بین وعده های غذایی و میان وعده ها بیش از سه ساعت نشود و در زمان معین بخورید.
- منابع غذای حاوی روی، ویتامین ث (مرکبات و سبزیهای تازه) ویتامین آ (زرد آلو، هلو، گوجه فرنگی و هویج) را در رژیم غذایی خود بگنجانید زیرا این مواد حساسیت به انسولین را افزایش می دهند.
- در حقیقت هر فرد باید روزانه حداقل ۲ وعده از گروه میوه ها مصرف کنند.
- یک وعده میوه مانند: یک عدد میوه کوچک و تازه (برای مثال یک سیب یا پرتقال که اندازه متوسط هستند) یا یک چهارم لیوان میوه جات خشک شده (مثل کشمش)
- سعی کنید یک فعالیت بدنی معمولی مثلا پیاده روی تند را بصورت روزی ۳۰ دقیقه داشته باشید.
- نکته مهم :
- تعداد واحدهای مورد نیاز هر فرد در هرم غذایی بستگی به قد وزن فرد دارد و باید متخصص تغذیه تعیین شود.

دیابت یک اختلال در سوخت و ساز بدن است که در آن یا انسولین به میزان کافی در بدن وجود ندارد و یا انسولین موجود قادر نیست تا وظیفه خود را بدرستی انجام دهد و در نتیجه به علت وجود مقاومت در برابر آن ، قندخون بالا می رود. انسولین هورمونی است که وظیفه اصلی آن کاهش قند خون است.

انواع دیابت :

- دیابت نوع ۱
- دیابت نوع ۲
- دیابت حاملگی

فرق دیابت نوع ۱ و ۲ در چیست ؟

دیابت نوع ۱: تولید انسولین از پانکراس به علت از بین رفتن سلولهای سازنده انسولین ، متوقف می شود به همین خاطر افراد مبتلا به این نوع دیابت باید از بدو تشخیص ، انسولین مورد نیاز بدن را به صورت تزریقات روزانه تامین کنند. دیابت نوع ۱ اغلب در سنین زیر ۳۰ سال بوجود میاید.

دیابت نوع ۲: که بیشتر در بالغین بالای ۳۰ سال و چاق دیده میشود، انسولین تولید شده از پانکراس به خوبی عمل نمی کند. در واقع پانکراس به اندازه کافی انسولین ترشح نمی کند و یا این که انسولین ترشح شده ، به علت وجود مقاومت به انسولین مخصوصا در افراد چاق ، فاقد کارایی لازم است.

علائم بیماری :

شروع دیابت نوع ۱ بسیار ناگهانی و ناراحت کننده است، که میتواند علائم ذیل را بدنبال داشته باشد:

- تکرر ادرار
- تشنگی و خشکی دهان به طور غیر طبیعی
- خستگی مفرط یا کمبود انرژی
- گرسنگی مداوم
- کاهش وزن
- تاری دید
- عفونت های مکرر

شروع دیابت نوع ۲ تدریجی است بنابراین تشخیص بیماری کار بسیار دشواری است. به هر حال علائم دیابت نوع ۱ بصورت خفیف تر ممکن است در مبتلایان به دیابت نوع ۲ نیز وجود داشته باشد. در برخی افراد مبتلا به دیابت نوع ۲ هیچ گونه علائم زودرس بیماری دیده نمی شود و ممکن است سالها پس از ابتلا ، تشخیص داده نشود. نیمی از این افراد در زمان تشخیص دچار عوارض مختلف دیابت هستند.

رعایت ۵ اصل کنترل دیابت باعث می شوند تا افراد دیابتی بتوانند یک زندگی سالم داشته باشند و از پیدایش عوارض دیابت جلوگیری کنند.

این ۵ اصل عبارتند از :

- آموزش
- کنترل روزه قند
- تغذیه صحیح
- فعالیت جسمانی منظم
- مصرف منظم داروها (قرص یا انسولین)
- در صورتی که هر یک از این پایه ها سست باشد تعادل و در واقع کنترل دیابت بر هم خواهد خورد.
- به بیماران مبتلا به دیابت و برای پیشگیری از دیابت نکات زیر را آموزش دهید:
- غذا در دفعات زیاد و کم حجم استفاده نمایند (سه وعده غذای اصلی و سه میان وعده در حجم کم)
- مصرف نان های سفید و برنج را کاهش داده و نان های سبوس دار و حبوبات را جایگزین آنها کنید.
- حداقل ۵ واحد از میوه ها و سبزی ها را در روز مصرف کنید.
- مصرف سبزیجات در بیماران دیابتی از اهمیت خاصی برخوردار است.
- خوردن سبزیجات به همراه غذا از افزایش ناگهانی قند خون جلوگیری کرده و باعث کاهش کلسترول خون می شود.

- منظور از سبزیجات انواع سبزی ، خیار ، گوجه ، کاهو ، کلم ، کدو و بادمجان می باشد که در بین این مواد گوجه فرنگی ، انوار کلم ، اسفناج و فلفل دلمه ای دارای خواص ویژه ای بوده و بهتر است از این مواد بیشتر استفاده شود.
- مصرف روغن های جامد ، غذاهای آماده و سرخ شده و همچنین چربی های موجود در منابع غذایی حیوانی (کره ، خامه ، گوشت قرمز و فراورده های آن) را کاهش دهید.
- قند میوه تفاوت چندانی با قند معمولی ندارد و در صورت زیاده روی در مصرف میوه ، قند خون افزایش خواهد یافت. عسل دارای قند ساده است و مصرف آن باید محدود شود.
- به جای آبمیوه ، خود میوه را میل نمایید، چون فیبرهای محلول و غیر محلول موجود در میوه خواص زیادی دارند ، این موضوع برای پیشگیری از یبوست هم اهمیت دارد.
- با آنکه توت خشک مواد معدنی و فیبر دارد ، چون حاوی مقدار زیادی قند بصورت غلیظ شده است، نمیتوانید هر مقدار دلتان خواست از آن استفاده کنید، مصرف آن را فقط به هنگام نوشیدن چای به مقدار کم محدود کنید.
- آلو سیاه ، گیلان ، آلبالو ، انگور قرمز ، جعفری قرمز و انار از جمله میوه های بنفش و قرمزی هستند که حتما باید مصرف کنید زیرا در تنظیم قندخون به شما کمک کنند.
- دریافت نمک (سدیم) و غذاهای شور و کنسرو شده را کاهش دهید.
- مصرف قندهای ساده (قند و شکر ، شکلات ، نقل ، شیرینی ها و...) را کاهش دهید.
- نان سفید را حذف کنید و به جای آن نان سبوس دار بخورید تا بیماری دیابت را بخوبی و براحتی کنترل کنید.
- بهترین راه کاهش مصرف برنج و نان سفید جایگزین کردن آنها با حبوبات و نان سبوس دار است.
- برنج را مخلوط با حبوبت ، مانند عدس یا ماش تهیه و مصرف نمایید.